

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมิน ทดลองใช้เกณฑ์ และประเมิน
เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยมี
รายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3**

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิค
การสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับ
นักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อกำหนดกรอบตัว
บ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียดในการ
ดำเนินการวิจัยดังนี้

**1. ขั้นการกำหนดตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียน
ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3**

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 เพื่อหาจุดเน้นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3
เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 1 คน
ณ สมบัติดังนี้

1.1.1 มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป

1.1.2 มีประสบการณ์ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 3 คน
มีคุณสมบัติดังนี้

1.2.1 มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป

1.2.2 ประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 10 ปี หรือมีผลงานด้านวิชาการรับผิดชอบทางการวัดและประเมินผล

1.3 ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 3 คน

1.3.1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.3.2 มีผลงานทางวิชาการประสบการณ์ด้านนิเทศอย่างน้อย 5 ปีหรือมีผลงานทางวิชาการที่รับผิดชอบการวัดและประเมินผล

1.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

1.4.1 มีประสบการณ์ทำงานสายบริหารอย่างน้อย 5 ปี

1.4.2 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.5 ครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยมีคุณลักษณะดังนี้

1.5.1 เป็นตัวแทนครูฝ่ายวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี ครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

1.5.2 เป็นครูวิชาการของโรงเรียนมีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับจุดเน้น
น้ำหนักความสำคัญ ของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. สัมภาษณ์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. นำผลการสัมภาษณ์ข้อ 2 มาสร้างแบบสัมภาษณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความรอบคอบเนื้อหาและนำข้อเสนอแนะมาที่นำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2. ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการ
สัมภาษณ์ ในข้อ 1 มาเป็นกรอบในการสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดเกณฑ์ และแนวทางในการประเมิน

รวมถึงเครื่องมือที่ต้องใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เลือกรูปแบบเจาะจงเพราะเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานในการนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษานำจุดเน้นสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นำตัวชี้วัดระดับ โรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมสนทนา (Focus Group) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มหาสารคามเขต 3 ประกอบด้วย

- | | |
|---------------------------|---|
| 1. นายปริดาพจน์ โสโท | ผู้อำนวยการ โรงเรียนศิริราชภู่มหาหญา |
| 2. นายเกษม จันทร์สามารถ | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองซอน |
| 3. นางเลิศลักษณ์ ศรีแสง | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองมะเฒ่า |
| 4. นายเกียรติศักดิ์ สีแสง | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโพน |
| 5. นายสุทิน วงศ์ประพันธ์ | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านขีหนองจิก |
| 6. นายสมปอง โพธิบัณฑิต | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโนนจั่ว |
| 7. นายคารุง คำบุญ | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองตุ |
| 8. นายพิศิษฐ์ แสงสุพิน | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์หนองกงใต้วิทยา |
| 9. นายจักรพล แสนเมือง | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจานโนนสูง |

การดำเนินการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มโดยจัดเตรียมการไว้เป็น 2 ช่วง ได้แก่ การดำเนินการ

ก่อนการจัดการสนทนากลุ่ม และการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดังนี้

การดำเนินการก่อนการจัดการสนทนากลุ่ม

1. การเตรียมหัวข้อประเด็นและแนวคำถามที่จะใช้ในการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อ ประเด็นและแนวคำถามจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย และปัญหาในการวิจัยออกมาเป็นแนวคำถามย่อย แล้วนำมาถามย่อยที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถาม จัดลำดับและผูกเรื่องราวเพื่อนำการสนทนาให้เป็นขั้นตอน และจัดลำดับความคิดเห็นให้เป็นหมวดหมู่หรือหัวข้อใหญ่

1.1 การเตรียมบุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้เตรียมบุคลากรในการร่วมกันจัดสนทนากลุ่ม ดังนี้

1.1.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) คือผู้ถามคำถามและกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางของข้อที่จะศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ตรงกับประเด็นที่จะศึกษาระละเอียดที่สุดในเวลาที่กำหนด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่ในการดำเนินการสนทนากลุ่มด้วยตนเองเนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ที่ได้ศึกษาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์พฤติกรรม ด้วยบ่งชี้ที่เป็นเกณฑ์พร้อมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เพื่อเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลอื่นที่ได้รับคำตอบมาก่อน เพราะแนวคำถามที่ตั้งไว้จะเป็นกรอบคำถาม ส่วนการถามคำถามในสถานการณ์

ของการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนาจะเป็นผู้แยกประเด็นคำถามให้เป็นรายละเอียดที่ชัดเจน และสร้างความต่อเนื่องในการสนทนากลุ่มรวมทั้งสร้างบรรยากาศการสนทนากลุ่มให้เป็นกันเองไม่ตึงเครียดเพื่อให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น สามารถตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น

1.1.2 ผู้จดบันทึกคำสนทนา (Note-taker) คือผู้ที่ทำหน้าที่จดจำคำพูดทุกคำพูดในการสนทนากลุ่มให้ได้มากที่สุด รวมทั้งกิริยาท่าทางของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา ซึ่งผู้จดบันทึกคำสนทนาจะสังเกตและบันทึกเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในอันที่จะนำมาใช้ประกอบการศึกษาถึงบรรยากาศของการจัดสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำพูดและท่าทางของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูใน โรงเรียนบ้านโนนจิวเป็นผู้จดบันทึกการสนทนากลุ่ม 1 ท่าน

1.1.3 เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป (Provider) ผู้คอยกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การจัดสนทนากลุ่มออกไปจากสถานที่ในการจัดสนทนากลุ่ม รวมทั้งทำหน้าที่บริการเอื้ออำนวยเพิ่มความสะดวกแก่ผู้ที่ร่วมสนทนากลุ่ม โดยบริการน้ำดื่ม กาแฟ บันทึกรูปถ่าย เปลี่ยนเทป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากครูใน โรงเรียนบ้านโนนจิวเป็นผู้ให้บริการทั่วไป จำนวน 1 คน

2. สถานที่จัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ ห้องประชุมของ โรงเรียนบ้านโนนจิว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3

3. การนัดหมายสมาชิกกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยจะแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ให้ผู้รับเชิญมาร่วมสนทนากลุ่มทราบ โดยย้ำเรื่องการเข้าร่วมประชุมตรงตามเวลาและเข้าร่วมประชุมตามสถานที่ที่นัดหมาย

4. การเตรียมสถานที่จัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะเตรียมสถานที่สำหรับการจัดสนทนากลุ่มให้เรียบร้อยก่อนจัดสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องบันทึกเทป และวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้พร้อมที่สุด ก่อนที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะเดินทางมาถึง

5. กำหนดวัน เวลา ที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มในวันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2553 และกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ประมาณ 2 ชั่วโมง

การดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. เริ่มดำเนินการสนทนากลุ่ม เมื่อถึงเวลาที่กำหนดและและสมาชิกที่ร่วมสนทนากลุ่มครบแล้ว โดยผู้วิจัยแนะนำตนเองในฐานะผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม และแนะนำผู้จดบันทึกการสนทนาและผู้ให้บริการทั่วไป พร้อมทั้งอธิบายจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่มและขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ แล้วกรีนนำข้อมูลมาสร้างความเป็นกันเองและสร้างความคุ้นเคย

2. ผู้วิจัยนำการสนทนากลุ่มตามกรอบการสนทนากลุ่มให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยการซักถามไม่ให้การสนทนาหยุดนิ่ง รวมทั้งสร้างประเด็นคำถาม ให้กลุ่มได้ถกประเด็นความเห็น เพื่อให้ได้รายละเอียดเชิงเหตุผล

3. ผู้วิจัยสรุปคำตอบของสมาชิกเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่าง ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกับผู้วิจัย

4. ปีติการสนทนาและมอบของที่ระลึกให้กับผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มแล้ว ได้ทำการสังเคราะห์และสรุปเนื้อหาทำให้ ได้ตัวบ่งชี้การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และนำผลการสังเคราะห์มาสร้างเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้มีวินัย
4. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้
5. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้อยู่อย่างพอเพียง
6. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้มุ่งมั่นในการทำงาน
7. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้รักความเป็นไทย
8. ด้านปฏิบัติคนเป็นผู้มีจิตสาธารณะ

ต่อจากนั้นจึงนำเกณฑ์การประเมินที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ ความครอบคลุมของเนื้อหา และนำเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งเพื่อให้มีความถูกต้อง มากขึ้น

3. ขั้นตอนการประเมินก่อนนำเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่ได้ไปใช้ ในด้านความตรง ชิงเนื้อหา หากความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล เอกะกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

3.2 นายชวลิต จันทร์ศรี กศ.ม. วัดผลการศึกษา ศึกษาพิเศษ เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3.3 นายสง่า โทผางษ์ กศ.ม. ประถมศึกษา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.4 นายสุภทัต ทุมรินทร์ ศษ.ม. การวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน มหนองลำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล

3.5 นางสาวสุทธิศิริ ศิริบุรี ค.ม. ตั้งคมศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 8 ด้าน ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ไปทดลองใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามสภาพจริง โดยขอความร่วมมือจากครูผู้สอนที่มีความสมัครใจ เพื่อศึกษาจุดบกพร่องของเกณฑ์การประเมิน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และประเมินเกณฑ์การประเมินในด้านความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 75 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นตัวแทนครูฝ่ายวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี ครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
2. เป็นครูวิชาการของโรงเรียนมีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ มีโครงสร้าง (Structured interview) สำหรับกำหนดตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ
2. ประเด็นสนทนากลุ่ม สำหรับกำหนดเกณฑ์ และแนวทางในการประเมินรวมถึงเครื่องมือ จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน
4. แบบประเมินเกณฑ์การประเมินในด้านเหมาะสมและความเป็นไปได้ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท มี 5 ระดับ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ (กรณีก่อนนำเกณฑ์การประเมินฯ ไปใช้)
5. แบบประเมินเกณฑ์การประเมินในด้านความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท มี 5 ระดับ สำหรับครูที่สมัครใจ

กรณีหลังนำเกณฑ์การประเมินฯ ไปใช้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในแต่ละประเภทดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดตัวคำถาม คำตอบไว้เรียบร้อยแล้ว ในการสัมภาษณ์สิ่งที่จะต้องทำ คือการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความรู้สึกเป็น

ตัวของตัวเองมากที่สุด และมีความยินดีที่จะให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ นั่นคือผู้สัมภาษณ์จะต้องแสดงความ
ความเป็นมิตร ความจริงใจกับผู้ถูกสัมภาษณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ พฤติกรรมบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. นำผลการสังเคราะห์ในข้อ 2 มาสร้างแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยนำตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้ มาสร้าง
เป็นประเด็นคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม โดยประเด็นหลักเป็นด้านตามตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

1. ด้านรักษาศาสน กัมมัฏฐาน มี 6 ตัวบ่งชี้
2. ด้านชื่อเสียงสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้
3. ด้านมีวินัยมี 2 ตัวบ่งชี้
4. ด้านใฝ่เรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้
5. ด้านอยู่อย่างพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้
6. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มี 4 ตัวบ่งชี้
7. ด้านรักความเป็นไทย มี 5 ตัวบ่งชี้
8. ด้านมีจิตสาธารณะ มี 3 ตัวบ่งชี้

ในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เป็นผู้ดำเนินรายการจะใช้ลักษณะข้อคำถาม คือกรอบ
ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมที่บ่งชี้ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างประเด็นของการสนทนากลุ่ม

3. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ พฤติกรรมบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. นำผลการสังเคราะห์ในข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไป

พิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ของข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้

5. วิเคราะห์หาความเที่ยงตรง (มีค่า 0.6-1.00) และหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลังจากรวบรวม เนื้อหาต่าง ๆ มาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นำแบบสอบถามไปเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นนำแบบสอบถามเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ปรับปรุงแล้ว

2. เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่าครอบคลุมประเด็นที่ต้องการหรือไม่โดยคัดเลือกพฤติกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสอดคล้องมีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สอดคล้องระหว่างคุณลักษณะกับนิยามเฉพาะและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

4. จัดพิมพ์ นำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา นำไปเก็บข้อมูลจริง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

แบบประเมิน กรณีก่อนนำเกณฑ์การประเมินฯ ไปใช้ ประเมินในด้านความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ มากที่สุด
- 4 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ มาก
- 3 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ปานกลาง
- 2 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ น้อย
- 1 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

แบบประเมิน กรณีหลังนำเกณฑ์การประเมินฯ ไปใช้โดยครูที่สมัครใจ จำนวน 75 ท่าน ประเมินในด้านความถูกต้อง/ประโยชน์ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง เกณฑ์นั้น มีความถูกต้อง/เป็นประโยชน์ มากที่สุด
- 4 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความถูกต้อง/เป็นประโยชน์ มาก
- 3 หมายถึง เกณฑ์นั้น มีความถูกต้อง/เป็นประโยชน์ ปานกลาง
- 2 หมายถึง เกณฑ์นั้น มีความถูกต้อง/เป็นประโยชน์ น้อย
- 1 หมายถึง เกณฑ์นั้นมีความถูกต้อง/เป็นประโยชน์ น้อยมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งทำการนัดหมายวันเวลาในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ แบบสัมภาษณ์ติดต่อกขอความร่วมมือด้วยตนเอง อธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการสัมภาษณ์ โดยส่งก่อนเริ่มสัมภาษณ์ อย่างน้อย 1 สัปดาห์หรือตามแต่ผู้เชี่ยวชาญจะกรุณาได้
 - 2.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ครูสมัครใจใช้เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฯ จำนวน 75 ท่านซึ่งเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อคัดข้อคำถาม
 - 2.2 นำแบบประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฯ ให้ครูที่สมัครใจประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฯ ในด้านประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของเกณฑ์การประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบประเมินฯ โดยทำการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินเกณฑ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้นและสรุปผลหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

การแปลความหมายให้คะแนน

เมื่อตรวจและกำหนดน้ำหนักของแบบสอบถามเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วหาค่าเฉลี่ย นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน จาก 5 ระดับ ของบุญชม ศรีสะอาด (543 : 22-24) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

การแปลความหมายคะแนนของค่ามัธยฐานของเลขคณิต ของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะ
 พึงประสงค์ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์
 แบ่งได้ 5 ระดับ ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1. ค่าร้อยละ (Percentage : %) โดยใช้สูตร (ไพศาล วรคำ. 2552 : 309)

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ f เป็น ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N เป็น จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ไพศาล วรคำ. 2552 : 331)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 การกระจายข้อมูลโดยการหาว่าข้อมูลแต่ละตัวห่างจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากน้อยเพียงใด
 สัญลักษณ์ S หรือ S.D. มีสูตรการคำนวณดังนี้ (สมนึก ภักทิษณี. 2546 : 44)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

$$\text{หรือ } S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

- เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน ค่าของคะแนน หรือข้อมูลแต่ละตัว
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 N แทน จำนวนคะแนน หรือข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257-258)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ R เป็น ระดับคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในข้อนั้น
 N เป็น จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

